

interseroh
zero waste solutions

Edukacja ekologiczna **Raport 2018**

Publiczna kampania edukacyjna:
publikacje, akcje, konferencje, warsztaty

Wybierajmy mądrze

Anna Grom
Prezes Zarządu,
INTERSEROH
Organizacja Odzysku
Opakowań S.A.

Szanowni Państwo,
nasza codzienność składa się z wyborów. Wybieramy produkty, z których korzystamy, zajęcia wypełniające nasz grafik, ludzi, z którymi dzielimy radości i smutki. Wybieramy styl życia, a wraz z nim również przyszłość. Wybierane dziś plastikowe słomki są jutrzejszymi oceanicznymi śmieciami. Wybierana dziś przejażdżka autem do pracy jest jutrzejszym smogiem.

Za każdym z naszych konsumenckich i życiowych wyborów może stać większa świadomość ekologiczna. Właśnie podnoszenie tej świadomości, pokazywanie alternatywnych ścieżek, nowych rozwiązań jest zasadą, którą staramy się kierować, realizując działania z zakresu edukacji ekologicznej.

Jak żyć i pracować pod znakiem zero waste? Czy można pożegnać się z plastikiem? W jaki sposób budować edukacyjne programy w dobie zmieniających się przepisów i nowych technologii? Zapewnienie wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji - 12. z Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) - to nasz drogowskaz i motywator. Nasze działania edukacyjne podążają za konsumentem, towarzyszą mu w rozmaitych okolicznościach - zarówno wydarzenie sportowe, jak i koncert stają się ciekawym kontekstem do podnoszenia świadomości ekologicznej.

Bliska nam zasada zero waste i idea gospodarki o obiegu zamkniętym w 2018 roku pomogła nam uruchomić program edukacyjny Biuro Zero Waste. W warszawskim biurze Interseroh staramy się tworzyć miejsce pracy nastawione na zmianę stylu działania w myśl zasady "bez marnowania": zasobów, pieniędzy, czasu, talentu. Swoim doświadczeniem dzielimy się z innymi poprzez edukacyjne publikacje i wyzwanie #BiuroZeroWaste.

Co roku staramy się włączać do naszych działań edukacyjnych coraz szerszą grupę przedsiębiorców. To po ich stronie leży odpowiednie przygotowanie produktów i opakowań, a także ich późniejszy recykling. Partnerska współpraca z przedsiębiorcami zaowocowała w 2018 roku dwiema konferencjami, dziewięcioma szkoleniami online oraz raportem „Ewolucja w siedmiu krokach”, w którym pokazujemy, jak wielką rolę pełni edukacja ekologiczna w rozwoju sprawnego systemu odzysku i recyklingu opakowań.

Pragniemy, aby działania edukacyjne Interseroh były pomocą dla konsumentów gotowych zrobić kolejny krok w ochronie środowiska, ale i dla przedsiębiorców, którzy muszą odnaleźć się w rzeczywistości rządzonej przez zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Zapraszam do lektury publikacji „Edukacja ekologiczna - Raport 2018”.

Z wyrazami szacunku,

**EDUKACJA
PODAŻAJĄCA ZA
KONSUMENTEM**

Czysta piłka - podążamy za sportowymi zainteresowaniami konsumentów

"Czysta piłka - kibicuj z całym światem" to poradnik dla wszystkich kibiców. Powstał z okazji Mistrzostw Świata w piłce nożnej, ale zawiera porady, jak kibicować, śmiejąc mniej, które sprawdzą się właściwie podczas dowolnych rozgrywek.

Mistrzostwa Świata w piłce nożnej to okazja do spotkań z przyjaciółmi, wspólnego kibicowania. Słoneczna pogoda sprzyja także kibicowaniu w plenerze.

Napoje, przekąski, gadżety - każdy z tych produktów generuje odpady. Jaką postawę kibica przyjąć, by nie pozostawić po sobie sterty śmieci? Czysta piłka to zestaw 10 plansz na 10 tematów.

Na planszach przybliżamy rozwiązania od najbardziej do najmniej ekologicznych. Plansze były dystrybuowane w social mediach.

Promocja projektu odbywała się poprzez koszulki ze specjalnym nadrukiem „Byłe bez pudła”, z przymrużeniem oka nawiązującym do minimalizowania strat - zarówno na boisku, jak i w zasobach naturalnych.

Postawa godna kibica

Pamiętaj, że nasze porady możesz zastosować także podczas rozgrywek w siatkówce, piłce ręcznej, koszykówce itd.

Zawsze myśl o kolejnym wyzwaniu, kolejnym meczu - dbanie o środowisko, podobnie jak kibicowanie, nie kończy się na jednym turnieju.

Porządki się zdarzają, ważne jak sobie z nimi radzisz - naśmieciliś? Pozbieraj, posegreguj i oddaj do recyklingu!

Przekąski: grill

Zakupy - warzywa i mięso możesz kupić na wagę do własnego pojemnika, skorzystaj też z przypraw i sosów w opakowaniach szklanych.

Zastawa - powiedz nie plastikowym talerzykom i sztućcom. Wybierz bardziej ekologiczne, np.: z otrąb (są jadalne!).

W plenerze - nie daj się skusić jednorazowym grillom, korzystaj z punktów w parkach i ogrodach, gdzie są umieszczone społeczne grille albo po prostu umów się ze znajomymi na działkę.

Przekąski: coś do chrupania

Domowej roboty - zrobione w piekarniku chipsy z cienko pokrojonych ziemniaków lub selera + dip; popcorn (można kupić na wagę do własnego pojemnika).

Z piekarni - można w nich kupić m.in. grissini (chrupiące włoskie paluchy), precele piwne.

W opakowaniach - wybieraj te lokalnie produkowane i jak największe paczki (każde opakowanie to dodatkowy śmieć). Puste opakowania wrzuć do żółtego pojemnika z napisem „metale i tworzywa sztuczne”.

Pol'and'Rock Festival podążamy do Strefy Eko na popularnym evencie muzycznym

fot. Kompania Piwowarska

Wzorem poprzednich lat w Miasteczku Festiwalowym pojawiła się Strefa Eko, którą, zaproszeni przez Kompanię Piwowarską, mieliśmy okazję wspierać.

Do strefy można było przynieść plastikowe kubki, aluminiowe puszki czy papier - najbardziej typowe festiwalowe odpady opakowaniowe. W zamian otrzymywało się ekologiczne jabłko, ekonerki i ekopoduszki. Nerki i poduszki zostały wykonane z bannerów marki Lech, a „drugie życie” dało im Stowarzyszenie MY DLA INNYCH, które zatrudnia osoby niepełnosprawne.

Na najbardziej zaangażowanych fanów recyklingu, którzy zebrali najwięcej surowców wtórnych, czekała wyjątkowa nagroda - cztery ekologiczne skutery! Czterej rekordziści, którzy zebrali odpowiednio aż 76,3 kg i 69,6 kg plastiku oraz 101,6 kg i 95,8 kg puszek, otrzymali oryginalne skutery elektryczne w kolorach festiwalu.

Ale to nie wszystko - środki uzyskane w wyniku zbiórki zostały przeznaczone na zielone nasadzenia (drzewa i krzewy) w Kostrzynie przy ul. Kościuszki. Dzięki temu lokalna społeczność zyska nowy, trwały i zielony ślad.

Strefa Eko w liczbach

Zebrane surowce:

Aluminium: 1083 kg

Tworzywa: 1681 kg

Osób odwiedzających strefę:

ok. 40 tys.

fot. Kompania Piwowarska

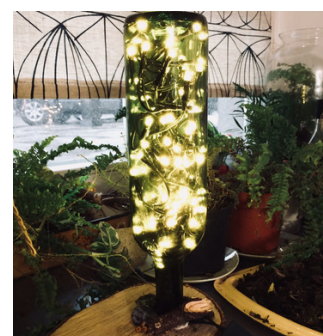
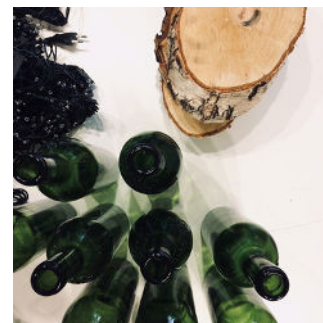

Recykling, upcykling podążamy za oczekiwaniami konsumentów

We współpracy z klientami realizujemy rozmaite akcje edukacyjne. Wśród najczęściej zgłaszanych potrzeb konsumentów są informacje o tym, jak segregować odpady, by mogły zostać poddane recyklingowi, ale też, co zrobić z odpadów, by wykorzystać je ponownie w ramach trendu "zrób to sam" nastawionego na upcykling i ponowne użycie opakowań.

Akcje i działania partnerskie oraz lokalne realizujemy według autorskich scenariuszy, poszukując angażujących form i ciekawych tematów. Wśród akcji zrealizowanych w 2018 roku znalazły się m.in.:

- Gra terenowa poświęcona recyklingowi oraz warsztaty na temat wykorzystania opakowań wielomateriałowych i z tworzyw sztucznych po serach; we współpracy z Hochland /KAŻMIERZ/
- „Duży łyk ekologii” - akcja edukacyjna w ramach Earth Day Challenge we współpracy z Flex: wystawa fotograficzna, zbiórka butelek PET, sprzątanie brzegu rzeki Pisi Gągoliny, konkurs, zajęcia w szkole /ŁÓDŹ/
- Upcykling! Warsztaty przygotowania lampek z butelek szklanych - edukacja ekologiczna pokazująca różne formy wykorzystania odpadów opakowaniowych, spotkanie dla blogerów, warsztaty 'zrób to sam', materiały edukacyjne; działanie we współpracy z TIM dla marki ConoSur /WARSZAWA, CAŁA POLSKA/
- Konkurs na EKOCHOINKĘ, polegający na wykonaniu z odpadów opakowaniowych ozdób choinkowych i umieszczenie ich na drzewku choinkowym w przedszkolu, organizowany przez PGK Radomsko /RADOMSKO/

**EDUKACJA
W DUCHU
ZERO WASTE**

Biuro Zero Waste

Zero waste to jeden z rozwojowych trendów w obszarze zrównoważonego rozwoju. Konsumenci zmieniają swoje podejście do zakupów i usług - domagają się proekologicznego zaangażowania i odważnych rozwiązań, które zmniejszają ilość odpadów, ograniczają marnotrawstwo zasobów naturalnych.

Projekt Biuro Zero Waste to źródło kompleksowej wiedzy na temat tego, jak wdrażać zmiany w miejscu pracy, m.in.: zużywać mniej opakowań, poddawać odpady opakowaniowe recyklingowi.

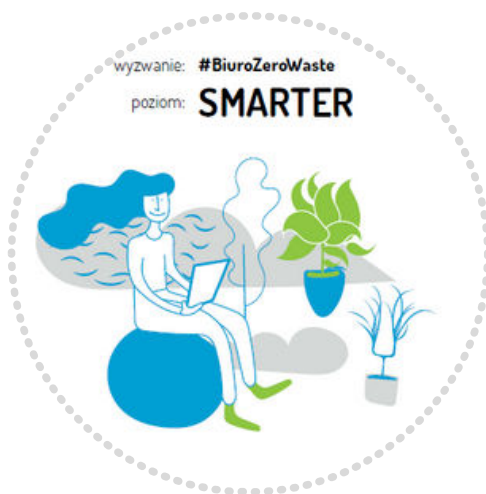
W wyzwaniu #BiuroZeroWaste proponujemy trzy bezpłatne zestawy zadań do samodzielnego wdrożenia: Starter, Smarter i Super. Skupiliśmy się na pięciu obszarach: kuchnia, łazienka, stanowisko pracy, konferencje / spotkania oraz segregowanie odpadów. W każdym obszarze podajemy jedną propozycję zmiany na poziomie działania całego biura lub na poziomie indywidualnym - możliwą do wypróbowania przez każdego pracownika.

Uczestnicy mogą pobrać materiały edukacyjne ze strony www.BiuroZeroWaste.pl i realizować działania samodzielnie lub posilkować się wpisami poradnikowymi na blogu. Blogowe wpisy oparte są o doświadczenia Interseeroh z realizacji projektu w warszawskim biurze.

Ekologiczne Innowacyjne Oszczędne Zrównoważone Na czasie

Udział w projekcie Biuro Zero Waste pozwala dokonać pozytywnych zmian w miejscu pracy, daje szansę na oszczędności (ekologiczne i finansowe) oraz pomaga w przejrzysty sposób raportować osiągnięcia ekologiczne wpisane w Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs).

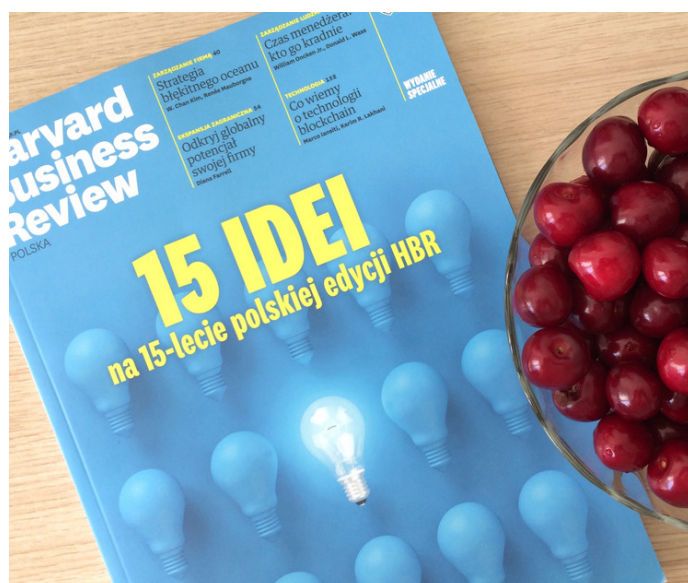
Program prezentowaliśmy podczas 7 edycji WOLVES SUMMIT, a także w ramach programu CSR-owego realizowanego przez Harvard Business Review Polska.

W przeciągu miesiąca udało nam się wdrożyć 70% rekomendacji Interseeroh, w tym m.in.: rezygnację z wody w plastikowych butelkach, usunięcie koszy spod biurka pracowników na rzecz selektywnej zbiórki odpadów w wyznaczonych miejscach w biurze oraz wprowadzenie tablic edukacyjnych na temat postępowania z odpadami. Dzięki profesjonalnej pomocy doradców Interseeroh udział w projekcie Biuro Zero Waste nie tylko pozwolił nam dokonać pozytywnych zmian w miejscu pracy, ale również zwiększył poziom wiedzy i świadomości ekologicznej wśród pracowników oraz przyniósł oszczędności - zarówno ekologiczne, jak i finansowe.

Jakub Miler, Prezes Zarządu
InnoEnergy Central Europe Sp. z o.o.

www.biurozerowaste.pl

Bez marnowania na co dzień - działania edukacyjne w kontekście zero waste

Ograniczanie marnotrawstwa, redukcja zużywanych zasobów - konsumenci są tym zainteresowani, a ponieważ nie zawsze wiedzą, od czego zacząć, poszukują rzetelnych, ale i przystępnie podanych informacji. Podczas akcji edukacyjnych i warsztatów korzystamy z takich właśnie materiałów.

Zero waste to prosta hierarchia postępowania z dostępnymi zasobami nakierowana na ekonomicznie i ekologicznie zrównoważone korzystanie z nich. Refuse, reuse, reduce, recycle, rot, czyli po polsku: odmawiaj, ograniczaj, użyj ponownie, przetwarzaj, kompostuj.

Zero waste
- bez marnowania

intereseroh
zero waste solutions

Kupowanie bez opakowań:

przygotuj się / szukaj rozwiązań / kupuj odpowiedzialnie

- Warzywa i owoce spakuj do koszyka, skrzynki, użytego kartonu.
  - Koszyk wikstrawny
  - Skrzynka
  - Karton
- Pieczycwo włóż bezpośrednio do torby bawełnianej, linowej lub jutowej. Taka torba dobrze się sprawuje przy mrożeniu pieczywa lub jako chlebak.
  - Torba bawełniana
- Produkty sypkie kupuj na wagę do puszek, woreczków, słoików.
  - Woreczek bawełniany
  - Słoik
  - Puszka

Twój pomocnik w zakupach zero waste

- Rower
- Wózek
- Lista zakupów

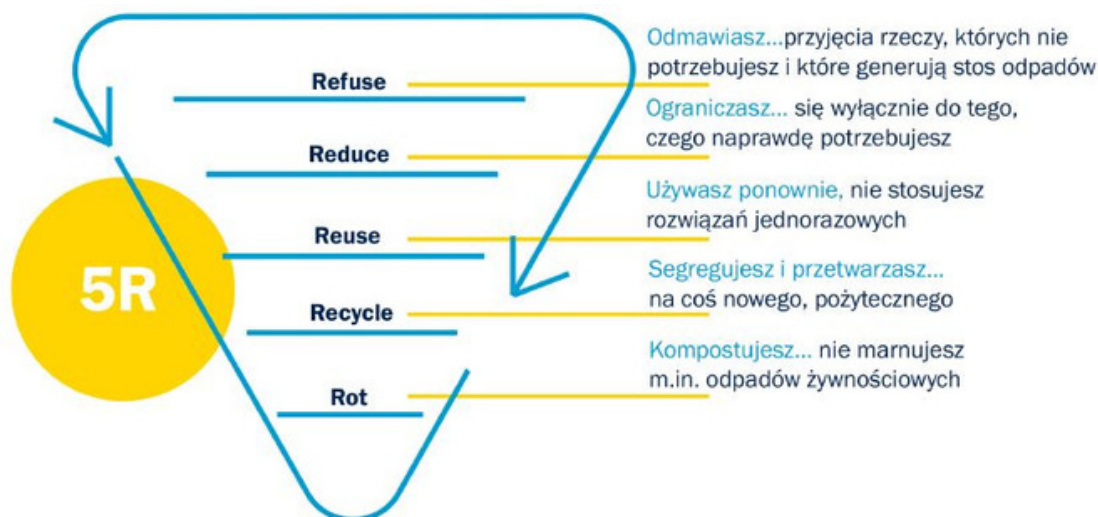
Zero waste
- bez marnowania

intereseroh
zero waste solutions

Oszczędność wody i energii:

wyrobiaj dobre nawyki / wybieraj mądrze / bądź wytrwały

- Używaj kranówki.
- Odmierzaj ilość wody przy gotowaniu w czajniku elektrycznym.
- Używaj żarówek LED.
- Wyłączaj światło, gdy wychodzisz z pustego pomieszczenia.
- Zakrecaj wodę podczas mydlenia.
- Zakrecaj wodę przy myciu zębów.
- Do pracy jedź na rowerze lub skorzystaj z komunikacji publicznej.
- Stosuj car-pooling - zabieraj znajomych, by wszystkie miejsca w aucie były wykorzystane.
- Wprowadź rośliny do domu, biura, ogrodu.
- Wybieraj odmiany roślin oczyszczające powietrze.

EDUKACJA JAKO FORMA PARTNERSTWA BIZNESOWEGO

Konferencje i spotkania

Spotkania, rozmowy, wymiana doświadczeń nie tylko w ramach branży, ale i pomiędzy nimi - wszystko to sprzyja edukacji przedsiębiorców. Tego typu doświadczenia są podstawą rozwoju rynku i wyzwaniem innowacji. Dodatkowo, w dobie zdominowanej przez komunikację online, konferencje zapewniają niepowtarzalne doświadczenie osobistego kontaktu między specjalistami.

Konferencja Recyklingowa

26 kwietnia 2018 roku w Łodzi po raz drugi odbyło się wydarzenie edukacyjne dla specjalistów zajmujących się przetwarzaniem odpadów (zbieraczy, recyklerów). Rozmawialiśmy o kształcie usprawnionego systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, opakowaniach kompostowalnych i przetwarzaniu bioodpadów, a także standardach w branży.

Eksperti i praktycy dzielili się z uczestnikami wiedzą w zakresie:

- przetwarzania odpadów biodegradowalnych u źródła ich wytwarzania,
- standardów surowców wtórnych,
- aktualnej sytuacji na rynku tworzyw sztucznych.

Konferencja zgromadziła ponad 100 przedstawicieli firm z całej Polski.

Konferencja Środowiskowa

VI edycja Konferencji Środowiskowej Interseroh odbyła się w dniach 26 - 28 września 2018 roku w Ostródzie. W spotkaniu wzięło udział 120 liderów branży opakowaniowej.

Prelekcje i panele dyskusyjne zostały zebrane w cztery sesje tematyczne:

- Prawny wymiar gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Przedsiębiorcy a regulacje środowiskowe.
- Trendy i technologie w ochronie środowiska.
- Wpływ dyrektyw unijnych na gospodarkę opakowaniami.

Konferencja Środowiskowa to stały punkt w kalendarzu wydarzeń kierowanych do Specjalistów ds. Ochrony Środowiska. Uczestnicy otrzymują potężną dawkę wiedzy na temat trendów i nowinek rynkowych. Podczas VI edycji była mowa o eko-projektowaniu opakowań w ramach autorskiej metody Interseroh „Made for Recycling”, zmianach w projektowaniu opakowań w świetle unijnej strategii dotyczącej tworzyw sztucznych, ale też technologii w służbie zero waste oraz innowacyjnych rozwiązaniach w zakresie gospodarki odpadami.

Głos zabrali eksperci z wiodących samorządów i instytucji oraz firm-liderów branży, m.in.: COBRO - Instytutu Badawczego Opakowań, Polskiej Izby Odzysku i Recyklingu Opakowań, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

www.UsprawnionySystem.pl

www.UsprawnionySystem.pl to platforma do regularnego dialogu, mająca na celu wypracowanie rozwiązań usprawniających system gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi w Polsce.

Raport „Ewolucja w siedmiu krokach” przedstawia siedem postulatów popartych konkretnymi propozycjami zmian aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, które w sposób ewolucyjny dostosują istniejący system do wymogów prawa unijnego i stanowią odpowiedź na najważniejsze wyzwania rynku.

KROK 1 - Podział opakowań wprowadzanych wraz z produktami na rynek krajowy pod względem późniejszych możliwości pozyskania odpadów opakowaniowych.

KROK 2 - Wprowadzenie centralnej, elektronicznej bazy danych dedykowanej dla podmiotów gospodarujących opakowaniami i odpadami opakowaniowymi wraz z wydzielonym modułem dokumentacyjnym i modułem sprawozdawczości finansowej.

KROK 3 - Ustanowienie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska podmiotem nadzorującym system gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

KROK 4 - Powołanie Zespołu do spraw Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta w celu zapewnienia regularnego dialogu pomiędzy poszczególnymi uczestnikami rynku.

KROK 5 - Urealnienie stawek opłat dla przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach na rynek krajowy.

KROK 6 - Określenie roli i zasad funkcjonowania organizacji odzysku opakowań.

KROK 7 - Prawne uznanie wszystkich faktycznych źródeł pochodzenia odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych.

Raport "Ewolucja w siedmiu krokach" to podsumowanie ponad dwuletniej pracy nad propozycją usprawnienia systemu gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Choć inicjatorem prac jest Interseroh, cieszy odzew, z jakim spotkało się nasze wezwanie do współpracy - w powstaniu raportu wzięło udział 70 różnych podmiotów, dzieląc się własnymi doświadczeniami i przemyśleniami, a w prace włączyli się eksperci Konfederacji Lewiatan. Zapraszamy każdego do dalszych działań związanych z wdrożeniem siedmiu kroków proponowanych w raporcie, bo wierzymy, że te prace ukształtują rynek opakowaniowy i odpadowy.

*Anna Grom, Prezes Zarządu
INTERSEROH
Organizacja Odzysku Opakowań S.A.*

Webinary Intersektorów

2454
uczestników

97%
większy
zasięg niż
w 2017 r.

9
publikacji

W 2018 roku zorganizowaliśmy webinary - seminaria online na następujące tematy:

- Nowe rozwiązania i planowane zmiany prawne w zakresie gospodarki odpadami w 2018 roku.
- Baza danych o odpadach i inne obowiązki środowiskowe przedsiębiorców w 2018 roku.
- Zmiany w dokumentacji środowiskowej dotyczącej SZWO i FGC oraz innowacyjne rozwiązania w zakresie efektywnego zarządzania odpadami w firmie.
- Ewidencja wprowadzanych opakowań - główny obowiązek środowiskowy przedsiębiorców.
- Planowane zmiany prawne w zakresie rejestracji do BDO oraz obowiązki przedsiębiorców wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny na rynek krajowy.
- Gospodarka odpadami wytwarzanymi w przedsiębiorstwie.
- Zmiany przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska.
- Zielony Salon zgodnie z prawem - obowiązki środowiskowe.
- Nowe obowiązki przedsiębiorców wysyłających towary w opakowaniach do Niemiec (VerpackG).

INTERSEROH Organizacja Odzysku Opakowań S.A.
ul. Wiertnicza 165
02-952 Warszawa

Tel: +48 22 742 10 22
Fax: +48 22 642 07 82
biuro@interseroh.com

KRS 0000266658
NIP 5213409980
BDO 000000172

Więcej na:
www.interseroh.pl
www.biurozerowaste.pl
www.ekopaka.org
www.usprawnonysystem.pl